K 19/2023 vp Valtiontalouden tarkastusviraston vuosikertomus eduskunnalle 2023

Asiantuntijalausunto, esitysmateriaali

Mistä asioista kirjanpitoyksikkö on saanut huomautuksia?

- Huomautuksia on saatu ensisijaisesti valtion talous- ja henkilöstöhallinnon yhteisten prosessien keskeisiin kontrolleihin kohdistuneista tarkastuksista.
  - Havainnot ovat liittyneet sisäiseen valvontaan, prosesseihin, järjestelmien toimintoihin, tekemisen tapaan tai käyttövaltuushallintaan.
  - Palkeet suhtautuu hyvin vakavasti saatuihin havaintoihin ja toteuttaa havaintojen korjaamistoimenpiteitä.

- Olennaisia virheitä tai puutteita ei ole havaittu.
  - Menot ja palkat on maksettu oikean määräisenä ja kirjattu kirjanpitoon oikein.

- Vuoden 2022 tarkastuksessa havaittiin Palkeet-kirjanpitoyksikön osalta tilinpäätöslaskelmissa yksittäinen laskentavirhe yhden tilinpäätösliitteen osalta.

Palkeiden perustehtävä on tuottaa kustannustehokkaita ja laadukkaita talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja valtiolle.

Mihin toimenpiteisiin kirjanpitoyksikkö on ryhtynyt huomautusten johdosta?

- Palkeissa tehdään kattavaa sisäistä valvontaa:
  - Sisäisen valvonnan kontrolleja on noin 180 kpl, jonka lisäksi järjestelmiin on rakennettu mittava määrä automaattisia kontrolleja, esimerkiksi kahteen kertaan saapuneiden laskujen tarkastus.

- Jatkotoimenpiteet määritellään kullekin havainnolle
  - Toimenpiteinä on mm. tarkennettuja ohjeistuksia, koulutuksia ja järjestelmämuutoksia
  - Vuonna 2023 käyttöönotettu palkkojen muutosluettelo on kehittänyt palkanlaskentaan liittyviä kontrolleja edelleen merkittävästi sujuvammiksi.

- Vuoden 2022 tarkastuksen havaintojen toimenpiteistä oli kesken noin 24 % tilanteessa 22.12.2023

Onko joitakin selittäviä tekijöitä sille, että kirjanpitoyksikkö on saanut toistuvasti huomautuksen?

- Palkeilla on keskeinen rooli valtiolla talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävien digitalisoinnissa. Tarkastukset kohdistuvat monesti uuden järjestelmän käyttöönottoon tai järjestelmämuutoksiin, toimintatapa- tai prosessimuutoksiin.

- Tarkastuksessa tarkastetaan koko valtionhallinnon talous- tai henkilöstöhallinnon prosessia.
- Valtionhallinnon etu on, että tarkastuksia tehdään kattavasti.

- Osa havainnoista on sellaisia, joita ei käytännössä pystytä järjestelmäteknisesti toteuttamaan ja osa yksittäisen henkilön tekemiä inhimillisiä virheitä. Jatkossakin tarvitaan manuaalisia kontrollitoimenpiteitä ja valtion henkilöstön hyvää osaamista talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävissä.

- Kustannustehokkuus ja digitalisaation edistäminen tuovat esille tarpeita säädösten muuttamiselle ja sisäisen valvonnan riskinottohalukkuuden arvioimiselle.